

Raadsvoorstel

Voorstel tot vaststelling van de Horecavisie gemeente Aalten.

AAN DE RAAD

Samenvatting

De horecavisie is ontwikkeld om de ruimtelijk-economische belangen en ontwikkelmogelijkheden van de (reguliere) horecasector in de gemeente te duiden. De huidige horeca is in kaart gebracht en aan de hand van landelijke kengetallen is becijferd dat vraag en aanbod op dit moment redelijk in balans zijn. Geadviseerd wordt uit te gaan van een “Consolidatie Plus” groeiscenario waarbij bestaande horecaondernemers kunnen innoveren en een beperkt aantal nieuwe initiatieven de mogelijkheid tot exploitatie krijgt. Er worden aanbevelingen gedaan voor kansrijke doelgroepen waarop ondernemers zich met doorontwikkelplannen kunnen richten. Voor het buitengebied geldt dat nieuwe ontwikkelingen voornamelijk recreatiegedreven moeten zijn en ondersteunende cq. ondergeschikte horeca ingeperkt en van goede regels moet worden voorzien. Voor de ontwikkeling van deze visie is intensief samengewerkt met de lokale afdeling en regiomanager van Koninklijke Horeca Nederland. Ook is een avond georganiseerd waarbij input is opgehaald bij belangenverenigingen en ondernemersverbanden in de gemeente. De concept-visie heeft gedurende vier weken voor een ieder ter inzage gelegen, waarna een aantal (ambtshalve) aanpassingen is doorgevoerd in de bijlagen en optellingen in het document. Dit heeft geen consequenties voor de visie zelf.

Inleiding

In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 hebben wij toegezegd om een horecavisie op te stellen. De kaders van deze visie zijn vastgelegd in een startnotitie, die op 24-4-2023 door uw raad is vastgesteld. Onder begeleiding van Sweco/B@S Consultants is najaar 2023 een werkgroep, bestaande uit het lokale bestuur en de regiomanager van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en gemeenteambtenaren van start gegaan. In vijf sessies is het visiedocument tot stand gekomen.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

De visie is ontwikkeld om de ruimtelijk-economische belangen en ontwikkelmogelijkheden van de (reguliere) horecasector in de gemeente te duiden. Locaties die onder paracommercie vallen vormen geen onderdeel van de visie. Dit betreft met name de horecavoorzieningen bij sportverenigingen. Een aantal ‘sportcafé’s’ wordt wel als reguliere danwel overige horeca mede beschouwd, vanwege de andersoortige bestemming. Dat geldt ook voor de horeca in Kulturhuzen/buurtcentra; deze hebben veelal een ander (commercieel) en daarmee regulier karakter gekregen, waardoor deze wel in de visie zijn meegeteld en waarvoor geldt dat in de nieuwe omgevingsplannen naar de bestemming moet worden gekeken. Voor horecavoorzieningen bij de sportverenigingen, verzorgingstehuizen, etc. geldt dat deze geenszins voor reguliere horeca mogen en kunnen doorgaan en daarom onder ander beleid vallen. In de bijlage bij de startnotitie is een overzicht opgenomen van diverse verordeningen hieromtrent, die worden herzien.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

In de visie is allereerst positie en perspectief van de huidige horeca bepaald: een inventarisatie van de horeca op zowel kwantitatief als kwalitatief vlak. In stap 2 is de visie geformuleerd waarin economische, ruimtelijke en doelgroepgerichte aspecten aan de orde komen. In stap 3 is de visie doorvertaald in de vorm van een beleidskader en advies voor de uitvoering. Het resultaat is opgesteld in een praktisch, puntig document.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn:

- de traditionale vraag en aanbod zijn in balans; er is beperkt ruimte voor nieuwvestiging en uitbreiding;
- in de beperkte marktruimte zijn er specifieke kansen voor ontbrekende/nieuwe bedrijfstypen en bestaande/nieuwe doelgroepen;
- concentratie in kernen en spreiding over landelijk gebied: ga uit van Consolidatie Plus;
- buitengebied: enerzijds is recreatiegedreven ontwikkeling wenselijk, anderzijds beperking van ondergeschikte/ondersteunende horeca;
- ontwikkel een eenduidige horecategorisering met daarin helderheid wat betreft hoofdactiviteit, wel/geen alcoholverstrekking, dagrecreatief/ondersteunend vs. avondopenstelling;
- formuleer/actualiseer aanpalend beleid en verordeningen;
- organiseer consequente handhaving.

Bij de benchmark zijn uitsluitend vergelijkingen met Nederlandse gemeenten gemaakt; dergelijke (vergelijkbare) cijfers zijn helaas niet vanuit Duitsland bekend. Intussen hebben wij wel de factsheets van het Koopstromenonderzoek (KSO) 2023 ontvangen (na afronding van de concept-visie). De berekeningen zijn op andere data en definities dan die zoals in de visie gebruikt gestoeld, waardoor het appels met peren vergelijken is. We kunnen wel uit de factsheets afleiden dat de horeca-omzet op 27 mln is berekend (Let op! Andere parameters dan in de horecavisie gebruikt) waarvan 82% besteding vanuit eigen gemeente (22 mln) en 18% toevloeiing (5 mln). De bestedingen zijn in dit onderzoek geraamd op 30 mln waarvan 74% binding (22 mln) en 26% afvloeiing (8 mln). Dit betekent dat er iets meer (3 mln) uitgaande horecabezoeken dan inkomende. We kunnen hieruit concluderen dat de lokale binding erg sterk is en afvloeiing naar elders (waaronder Duitsland) minder is dan verwacht. Er worden in het hoofdrapport van het KSO niet specifiek cijfers over de afvloeiing naar Duitsland benoemd. In het regiorapport dat nog gemaakt wordt, zal hier wel specifiek aandacht voor zijn.

Alternatieve beleidskeuzes

Uw raad kan ervoor kiezen de visie niet of aangepast vast te stellen.

Financiële consequenties

Aan de visie zijn geen directe financiële consequenties verbonden. Uitwerking geschiedt binnen de nieuwe omgevingsplannen. Indien nodig en mogelijk stellen wij een separaat parapluplan op en/of winnen wij extern advies in, de kosten daarvoor worden ofwel binnen bestaand budget opgevangen of er volgt een voorstel binnen de begrotingsscyclus.

Participatie en Communicatie

De visie is het product van een uitgebreid participatietraject. De concept-horecavisie is in nauwe samenhang met het bestuur van de lokale afdeling en de regiomanager van KHN tot stand gekomen. Zij vormden een gezamenlijke werkgroep met gemeente-ambtenaren RO, Juridische Zaken en EZ. Onder leiding van het adviesbureau is in 5 werkgroepsessies, waaraan ook de portefeuillehouder gedeeltelijk heeft deelgenomen, naar het eindresultaat toegewerkt. Ook tussentijds is er regelmatig contact geweest tussen gemeente en KHN, zowel bestuurlijk als ambtelijk.

Op 18 november 2023 is een gesprekavond georganiseerd met belangenverenigingen en ondernemersverbanden* in onze gemeente. De input uit deze avond is meegenomen in het opstellen van de conceptvisie. Algemene afdrank was dat de eerste stap (de huidige staat van de horeca – deze kon tijdens deze avond al gepresenteerd worden) werd onderschreven en vooral op kwaliteitsverbetering en samenwerking onderling moet worden ingezet. Benadrukt werd dat bepaalde ondersteunende horeca en theetuinen in het buitengebied aan een toeristische behoefte tegemoet komen. Vanuit de aanwezige belangenverenigingen van de (kleine) kernen werd erop gewezen dat de instandhouding van dorpshuizen/Kultuurhuizen (ondanks in sommige gevallen commercieel geëxploiteerde horeca) steeds moeilijker wordt in verband met o.a. oplopende exploitatiekosten en het afnemend aantal verenigingen dat gebruik van de voorzieningen maakt. De discussie over de toekomst van deze locaties vindt op een ander niveau plaats.

Op 5 februari zijn de hoofdlijnen van de concept-visie voorgelegd aan een vijftal horeca/recreatiebedrijven** in het buitengebied. Dit werd zeer gewaardeerd. Het gesprek heeft geen aanleiding tot aanpassing van de concept-visie gegeven. Gemene deler in dit gesprek was de mening

dat de huidige horeca in de gemeente divers is, ieder bedrijf moet uitgaan van zijn eigen kracht en men elkaar versterkt en aanvult.

Op 26 februari is de concept-visie gepresenteerd aan de leden (en enkele niet-leden) van KHN. Tijdens deze bijeenkomst werden enkele verduidelijkende vragen gesteld en met name aan het college gevraagd hoe aan de visie uitvoering wordt gegeven.

Wij hebben de concept-visie vanaf 12 maart gedurende vier weken voor eenieder ter inzage gelegd, met de mogelijkheid om een reactie te geven. Het bericht van ter inzagelegging is op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. Wij hebben deze tevens rechtstreeks toegezonden aan KHN en hiermee haar leden en aan de in het traject betrokken ondernemersverbanden, belangenverenigingen en horeca/recreatiebedrijven buitengebied. Wij hebben uw raad middels raadsmededeling 36-2024 hiervan in kennis gesteld.

Wij hebben 5 schriftelijke reacties ontvangen. Deze hebben wij in bijgevoegde reactienota beantwoord/behandeld. Op een aantal (ambtshalve) aanpassingen van locaties in de bijlagen en de optellingen in het document na, hebben wij geen aanleiding gezien de visie aan te passen.

*aanwezig waren: Vereniging van Logiesverstrekkende Bedrijven, OFD, SAP/NOVA, BREM, Bredevoorts Belang, Heurns Belang, Dinxperlo's Belang, Haarts Belang, Barlo's Belang, De Ringkamp, Kulturhus Dinxperlo/Noaberz. Tevens uitgenodigd maar niet aanwezig: SAAP, Ondernemend Lintelo, LTO, IKAD, Lintelo's Belang, Aaltense Heurne, O.a.b. IJzerlo.

** Goorzicht, Op de Brusse, De Neeth, Boerderij Onder de Linde, Suzie's Farm.

Vervolgstappen inclusief tijdspad

De visie is een bouwsteen voor de omgevingsvisie. In nieuwe omgevingsplannen dienen de nieuwe regels te worden vormgegeven, gebaseerd op de adviezen die hierover in de visie worden gegeven. Dit vergt opnieuw goed overleg en afstemming met KHN. Ook zullen wij een toetsingskader voor nieuwe initiatieven opstellen.

Dit is niet op korte termijn gerealiseerd, waardoor initiatieven nu en voorlopig aan huidige regels moeten worden getoetst. Dit kan betekenen dat er nog initiatieven komen die mogelijk niet matchen met uitgangspunten van de visie. Uiteraard geldt dat rechten/vergunningen van bestaande initiatieven na vertaling van de visie in nieuwe (plan)regels zullen worden gerespecteerd.

Bijlagen

Horecavisie gemeente Aalten
Reactienota n.a.v. concept-horecavisie
Reacties geanonimiseerd
Startnotitie horecavisie/kader
Raadsmededeling 51-2023

Aalten, 23 april 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester